

Eurooppalaisista yliopistoalliansseista oppia Wienistä

17.8.2026

Alliance Hopping Tour tarjosi ainutlaatuisen mahdollisuuden tutustua yhden päivän aikana viiden eurooppalaisen yliopistoallianssin toimintaan. Vierailujen suurin anti ei kuitenkaan ollut yksittäisten hankkeiden esittely, vaan se, miten erilaiset allianssit ovat löytäneet omat vahvuutensa ja rakentaneet niiden ympärille pitkäjänteistä eurooppalaista yhteistyötä.

Eurooppalaiset yliopistoallianssit ovat siirtyneet vaiheeseen, jossa yhteistyö rakentuu yhä enemmän yhteisten tutkimusympäristöjen, opetuksen toimintamallien, digitaalisten ratkaisujen ja eurooppalaisten palvelujen ympärille. Wienissä järjestetty Alliance Hopping Tour tarjosi mahdollisuuden tutustua viiden eri allianssin käytännön ratkaisuihin ja siihen, millä tavoin ne kehittävät eurooppalaista korkeakouluyhteistyötä omista vahvuuksistaan käsin.

Tutkimusyhteistyö rakentuu yhteisten teemojen ympärille

Vierailu Central European Universityyn avasi näkymän CIVICA-allianssin toimintaan. CIVICA kokoaa yhteen yhteiskuntatieteisiin painottuvia tutkimusyliopistoja, jotka ovat rakentaneet yhteistyönsä viiden yhteisen tutkimusteeman ympärille. Ne käsittelevät yhteiskuntien murrosta, demokratiaa, turvallisuutta, Euroopan kehitystä sekä tekoälyä ja datalähtöisiä teknologioita yhteiskuntatieteiden näkökulmasta.

Central European University ja CIVICA allianssi (kuva: Dr. Andra-Mirona Dragotesc, 2026).

Tutkimusyhteistyötä ei johdeta yksittäisten projektien kautta, vaan yhteisten tutkimusagendojen avulla. Tutkimusteemat kokoavat yhteen eri yliopistojen tutkijoita, joiden yhteistyötä tuetaan yhteisillä tutkimushubeilla ja eurooppalaisilla tutkimusinfrastruktuureilla.

Esimerkkeinä esiteltiin European Polarisation Observatory (EPO), joka kehittää uusia menetelmiä poliittisen polarisaation tutkimukseen ja seurantaan eurooppalaisessa toimintaympäristössä. Samalla observatoriota kehitetään vaiheittain koko Eurooppaa palvelevaksi tutkimus- ja data-alustaksi, jonka tavoitteena on mahdollistaa yhteismitallinen polarisaatiota koskeva tutkimus, aineistojen hyödyntäminen ja ilmiön seuranta eri Euroopan maissa. Lisätietoja: https://polarisationobservatory.org/

Lisäksi esiteltiin Protecting Academics at Risk (PROAC) -toimintamalli, jonka tavoitteena on tukea kotimaastaan konfliktien, kriisien tai vainon vuoksi siirtyneitä tutkijoita tutkimus- ja opetustyön jatkamisessa Euroopassa.

Vierailu osoitti, että eurooppalaiset yliopistoallianssit voivat tuottaa lisäarvoa koko eurooppalaiselle tutkimusyhteisölle rakentamalla yhteisiä tutkimusalustoja, dataekosysteemejä ja tutkimuspalveluja. Tällaiset ratkaisut vahvistavat tutkimuksen infrastruktuuria ja luovat uudenlaisia mahdollisuuksia rajat ylittävälle tutkimusyhteistyölle.

Yhdenvertaisuutta voidaan edistää yhteisillä käytännöillä

University of Music and Performing Arts Vienna esitteli IN.TUNE-allianssin toimintaa, jossa yhdistyvät taidealan koulutus, teknologinen kehittäminen ja yhdenvertaisuuden edistäminen. Vierailulla esiteltiin Bias Awareness Toolkit -työkalua, jonka tavoitteena on auttaa korkeakouluja tunnistamaan ja vähentämään tiedostamattomia ennakkoluuloja. Samalla allianssissa kehitetään ratkaisuja myös musiikin etäopetuksen teknisiin haasteisiin, kuten ääni- ja videoviiveiden minimoimiseen.

Musiikin etäopetusta IN.TUNE allianssissa (kuva: Anne-Maria Mäkelä, 2026).

Paikallisesta aloitteesta eurooppalaiseksi tutkimus- ja innovaatioympäristöksi

Teknillinen yliopisto TU Wien esitteli EULiST-allianssin toimintaa sekä Campus Hainburg -aloitetta, jota kehitetään yhteistyössä EUDRES-allianssin kanssa Ala-Itävallassa sijaitsevaan Hainburgiin. Sijainti Wienin ja Bratislavan välissä sekä lähellä Tšekin tasavaltaa ja Unkaria tarjoaa erinomaiset edellytykset rajat ylittävälle yhteistyölle.

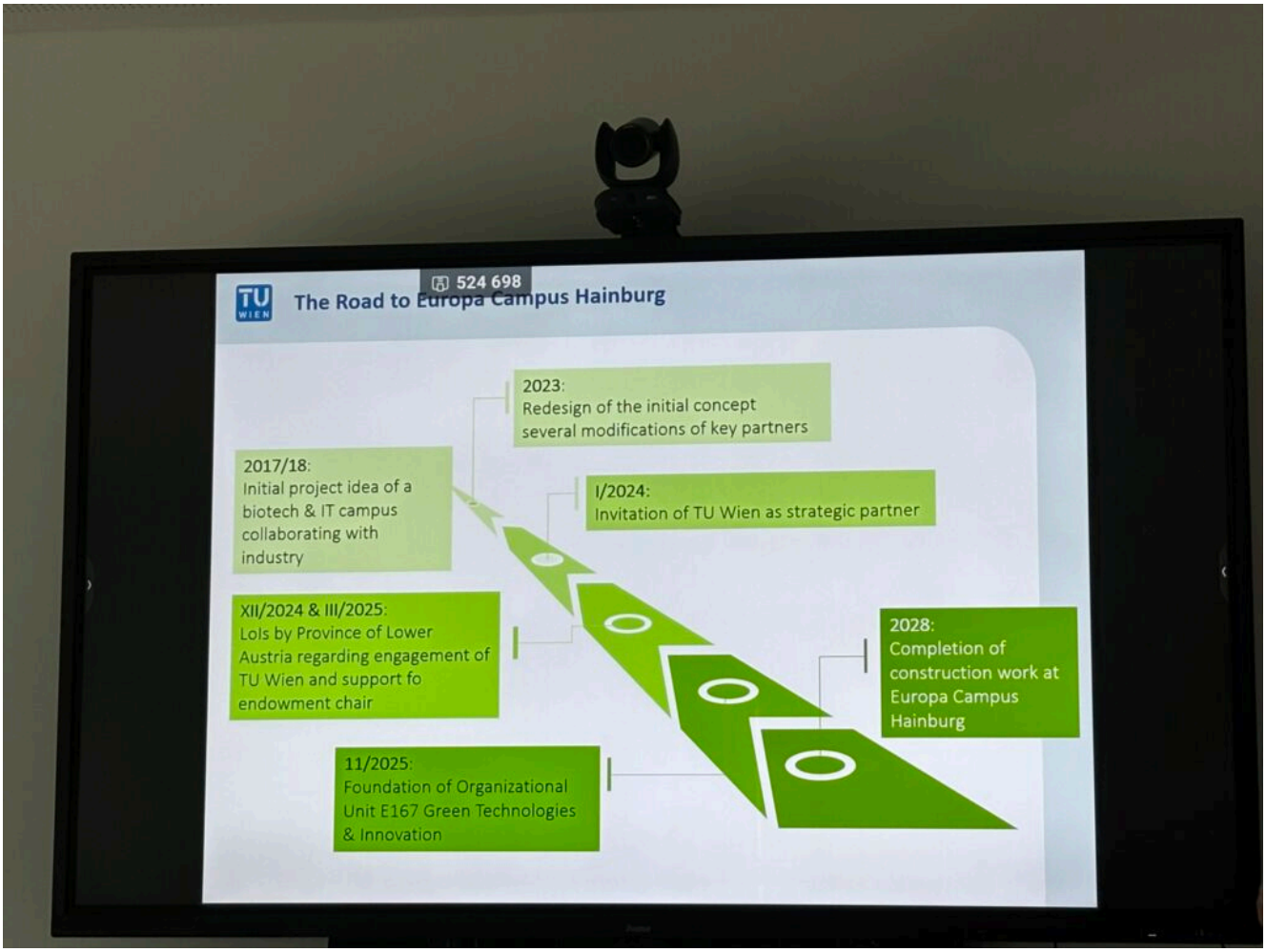

Campus Hainburg -aloite (kuva: Anne-Maria Mäkelä, 2026).

Vierailun ehkä kiinnostavin havainto oli, kuinka paikallisesta kehittämisideasta on kasvanut kahden eurooppalaisen yliopistoallianssin yhteinen visio fyysisestä eurooppalaisesta kampuksesta. Tavoitteena on rakentaa pysyvä tutkimus- ja innovaatioympäristö, joka kokoaa yhteen kansainvälisiä tutkimusryhmiä, houkuttelee osaajia yli maarajojen ja luo uusia mahdollisuuksia eurooppalaiselle yhteistyölle.

Kehittämisen perustaksi on valittu yhteinen tutkimusteema Green Technologies and Innovation (vihreät teknologiat ja innovaatiot), jonka alle rakentuu kolme tutkimuskokonaisuutta: Substance Valorization (materiaalivirtojen hyödyntäminen ja arvon lisääminen), Energy Valorization (energiavirtojen hyödyntäminen ja arvon lisääminen) sekä GreenTech Policy (vihreän teknologian politiikka ja ohjaus). Näiden ympärille muodostetaan useita kansainvälisiä tutkimustiimejä esimerkiksi kestävien materiaalien suunnittelun, bio- ja vihreän kemian, uusiutuvien luonnonvarojen hyödyntämisen, vihreiden rakennusmateriaalien, vedyn varastointiteknologioiden sekä vihreän siirtymän taloudellisten ja yhteiskunnallisten ratkaisujen tutkimukseen.

Erityisen kiinnostava ajatus oli se, että tutkimusyhteistyö rakentuu pitkäjänteisesti yhteisen tutkimusagendan ympärille. Tavoitteena ei ole käynnistää yksittäisiä hankkeita, vaan luoda pysyviä eurooppalaisia tutkimusyhteisöjä, jotka voivat valmistella uusia tutkimusavauksia, hyödyntää eurooppalaisia rahoitusinstrumentteja ja vahvistaa tutkimuksen kansainvälistä vaikuttavuutta.

Monikielisyys ja digitaaliset oppimisympäristöt tukevat eurooppalaista yhteistyötä

Circle U. -allianssi nosti esiin monikielisyyden merkityksen eurooppalaisessa korkeakouluyhteistyössä. Language Compass -työkalun avulla pyritään vahvistamaan eurooppalaisten kielten asemaa kansainvälisessä yhteistyössä ja tukemaan monikielistä opiskelu- ja työskentely-ympäristöä. Päivän viimeinen vierailu BOKU Universityyn esitteli EPICUR-allianssin hybridioppimisympäristöä, jossa teknologia tukee rajat ylittävää opetusta ja yhteisöllistä oppimista.

Mitä Wienistä jäi mukaan HEROESiin?

Wienin vierailu osoitti, ettei eurooppalaisissa yliopistoalliansseissa ole yhtä oikeaa toimintamallia. Sen sijaan kukin allianssi rakentaa omaa profiiliaan omien vahvuuksiensa ympärille. Vierailujen ehkä merkittävin havainto oli, että vahvimmat esimerkit perustuivat selkeästi määriteltyihin yhteisiin painopisteisiin. Juuri tällaiset käytännön esimerkit tekevät Alliance Hopping Tour -vierailuista arvokkaita. Ne tarjoavat mahdollisuuden oppia muiden allianssien ratkaisuista, arvioida niitä suhteessa omaan toimintaan ja tunnistaa uusia kehittämisideoita myös HEROES-allianssin tulevaa kehittämistyötä varten.

Anne-Maria Mäkelä
Erityisasiantuntija, kansainvälinen TKI-toiminta ja verkostot
SEAMK

Anne-Maria Mäkelä toimii SEAMKissa erityisasiantuntijana kansainvälisessä TKI-toiminnassa ja verkostoissa. Hänellä on yli 25 vuoden kokemus kansainvälisestä tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnasta, EU-rahoituksesta sekä strategisten kumppanuuksien rakentamisesta. Hänen asiantuntemuksensa kattaa erityisesti eurooppalaiset yliopistoallianssit, tutkimus- ja innovaatiohankkeiden valmistelun sekä korkeakoulujen strategisen kehittämisen.